

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/57 van 20 juli 2021

betreffende

tekst	Ontwerp van decreet
van	de Vlaamse Regering
titel	tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs
roepnaam	(decreet duale opleidingen volwassenen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 11 juni 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de "**VTC**");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het **E-govdecreet**) inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "**AVG**"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de "**WVG**");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, minister van Economie, Werk en Sociale economie ontvangen door de VTC op 25 juni 2021.

Gelet op de bespreking op de zitting van de VTC van 20 juli 2021;

Brengt op 20 juli 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk (hierna de “**Adviesvrager**”) verzocht bij brief van 25 juni 2021 om het advies van de VTC over een voorontwerp van decreet *tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenonderwijs* (hierna het “**Ontwerp**”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp voorziet in de **uitbreiding van duaal leren naar het volwassenenonderwijs**. Het al gecreëerde draagvlak, de opgedane kennis en ervaring in de context van duaal leren in het secundair onderwijs vormt hiervoor een steunpilaar. Het Ontwerp brengt, naast enkele autonome bepalingen die grotendeels werden overgenomen van het decreet tot regeling van alternerende opleidingen, wijzigingen aan in het decreet van 10 juni 2016 *tot regeling van alternerende opleidingen en in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs*.
4. Het Ontwerp voert een nieuwe definitie in voor ‘duale opleiding’: ‘een beroepsopleiding van het secundair volwassenenonderwijs waarin cursisten de competenties die tot een beroepskwalificatie leiden, deels verwerven in het CVO als onderwijsinstellingscomponent en deels op de werkplek, zoals vermeld in artikel 2, eerste lid, 14° van het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs, als werkplekcomponent’. Deze definitie onderscheidt duaal leren van alle andere vormen van werkplekleren zoals stage en gesimuleerde werkplekken in de onderwijsinstelling.
5. Duaal leren brengt tal van voordelen voor alle profielen van cursisten, centra, ondernemingen en voor de maatschappij. Een cursist leert competenties te behalen in een arbeidssetting, ondernemingen genieten van creatieve bijdragen van lerenden en tegelijk van een rekruteringsvoordeel, onderwijsinstellingen kunnen genieten van een beter imago door betrokkenheid van ondernemingen en in de maatschappij zal dit zorgen voor een lagere werkloosheid en een betere aansluiting van opleidingen met noden van de arbeidsmarkt.
6. Het Ontwerp regelt de invulling van de overeenkomst tussen de cursist, de onderneming en het CVO.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de **personen** van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - een cursist (en in voorkomend geval zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger) (zie artikel 10, lid 1, 4° van het Ontwerp) waarvan minstens zijn/haar naam, rijksregisternummer, nationaliteit adres en nationaliteit;
 - een mentor: een persoon die binnen de onderneming aangewezen is om de cursist te begeleiden (zie art. 8, §1, 1° en art. 10, lid 1, 3°) waarvan onder meer de naam, leeftijd, mentoropleiding worden verwerkt, maar ook een uittreksel uit het strafregister, eventuele veroordelingen en gegevens met betrekking tot zijn/haar financiële draagkracht;
 - onderneming (natuurlijk persoon) en de persoon die de onderneming vertegenwoordigt (zie art. 2, 8° en art. 10, lid 1, 2°) waarvan minstens zijn/haar naam;
 - trajectbegeleider van het CVO (zie art. 10, lid 1, 5°) waarvan minstens zijn/haar naam.

8. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens (zoals hiervoor omschreven; meer bepaald de naam, adres, nationaliteit, leeftijd, mentoropleiding, maar ook het rijksregisternummer en strafrechtelijke veroordelingen), en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een **rechtvaardigingsgrond** vindt in artikel 6 AVG (zie ook onder luik 5) en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en eventueel in artikel 10 AVG¹.
10. Noch het Ontwerp, noch de memorie van toelichting vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC beveelt aan deze **rechtvaardigingsgronden** uit artikel 6, lid 1 AVG toe te voegen aan het Ontwerp.²
11. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.³
12. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet – voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁴ van de AVG omkadert, in **principe⁵ minstens de volgende essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden met het oog op de voorzienbaarheid van de norm en om een toetsing aan de AVG mogelijk te maken:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁶;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁷;

¹ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

² Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

³ Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁴ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁵ Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁶ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁷ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁸.
13. Zo voor bepaalde verwerkingen de rechtvaardigingsgrond **noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang** wordt ingeroepen, wijst de VTC erop dat voor verwerkingen op basis van punt e)⁹ van artikel 6, AVG het vooral het doeleinde is dat voldoende duidelijk moet afgebakend zijn om de toetsing aan de principes van de AVG te doen.
14. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 10 AVG, namelijk de gegevens betreffende **strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten** (artikel 8, §1, 1°, a van het Ontwerp: *“uittreksel uit strafregister dat niet langer één jaar voor de aanwijzing is afgegeven aan de onderneming”* en artikel 8, §1, 4° van het Ontwerp: *“ze geen veroordelingen heeft opgelopen”*).
15. De VTC wijst er ook op dat wanneer er **financiële gegevens** worden verwerkt van natuurlijke personen, deze gegevens als gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard kunnen worden beschouwd, bijvoorbeeld als ze betrekking hebben op het inkomen¹⁰, wat een extra reden is om ze omzichtig te behandelen.
16. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
17. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling**.

3. Doelbinding

18. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
19. De volgende **doeleinden voor de verwerkingen van persoonsgegevens** kunnen worden afgeleid uit het Ontwerp (cfr. artikel 27 Ontwerp):
20. de datakoppeling tussen inschrijvingen en overeenkomsten, het waarborgen van de kwantiteit van de werkplekken en de monitoring en evaluatie van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs;

⁸ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

⁹ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

¹⁰ Guideline WP29 over DPIA, p. 11 punt 4.

- voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het jaarlijks monitoringsrapport over de stand van zaken van duaal leren in Vlaanderen (artikel 13, eerste lid, 7° en 8°, en artikel 22 van het Ontwerp);
 - het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst met de onderneming; en
21. het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst met een CVO.
22. De VTC is van oordeel dat het doeleinden, voor de verwerking en voor de uitwisseling van persoonsgegevens, welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
24. Artikel 27 van het Ontwerp wijst de verwerkingsverantwoordelijken voor de verschillende verwerkingen van persoonsgegevens aan:

“De verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming is:

1° het Departement Werk en Sociale Economie voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de datakoppeling tussen inschrijvingen en overeenkomsten, het waarborgen van de kwantiteit van de werkplekken en de monitoring en evaluatie van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs;

2° het Vlaams Partnerschap Duaal Leren voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van artikel 13, eerste lid, 7° en 8°, en artikel 22;

3° de onderneming voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst, vermeld in artikel 3 en de verplichtingen vermeld in artikel 11;

4° het CVO voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst, vermeld in artikel 3 en de verplichtingen vermeld in artikel 13.”

25. Artikel 2, lid 1, 5°, 12° en 3° verduidelijkt de verwerkingsverantwoordelijken vermeld in art. 27, lid 1, 1°, 2° en 4°, als volgt:

“5° Departement Werk en Sociale Economie: het departement, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;

12° Vlaams Partnerschap Duaal Leren: het orgaan, vermeld in artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;

3° CVO: een centrum voor volwassenenonderwijs dat erkend is conform artikel 61 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;”

26. De AVG legt de aanstelling van een **functionaris voor de gegevensbescherming** (artikel 37 AVG)¹¹ op als ook het e-govdecreet. Gezien de verschillende gegevensstromen, zou de rol (niet de aanstelling) van de functionaris voor de gegevensbescherming best verankerd worden in de regelgeving (bijvoorbeeld voor de “uitwisseling” van gegevens zoals omschreven in artikel 28, tweede lid van het Ontwerp).

¹¹ Voor richtlijnen hierover, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna “CBPL”)

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-04-2017.pdf>

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243) (http://vtc.corve.be/docs/WP29_DPO.pdf)

27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹² voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn.

5. Minimale gegevensverwerking

28. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

29. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** voldoende zijn aangeduid in artikel 28 van het Ontwerp:

“De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van dit decreet:

1° de gegevens vermeld in artikel 8, §1, 1°;

2° de gegevens vermeld in artikel 10;

3° de gegevens betreffende de opleiding, de inschrijving en de evaluatie van de cursist.”

30. Uit de Ontwerpen blijkt dat het ook mogelijk is dat er persoonsgegevens van minderjarigen zullen worden verwerkt. Er is voorzien dat, indien nodig, de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige de nodige rechtshandelingen hiervoor treft. De VTC heeft hier dus geen verdere opmerkingen over.

31. Het Ontwerp bepaalt dat, voor het opstellen van de overeenkomst tussen de cursist, het CVO en de onderneming, het **rijksregisternummer** van de cursist moet worden verwerkt. De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (onderlijning VTC):

“§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.”

32. De VTC stelt vast dat artikel 28, lid 1, 2° *juncto* artikel 10, 4° van het Ontwerp kan dienen als decretale basis voor het **gebruik** van het rijksregisternummer.

33. Het Ontwerp regelt daarnaast ook specifiek de **mededeling** van gegevens (bv. in artikel 28, tweede lid). De VTC beoordeelt het positief dat in het Ontwerp wordt gepreciseerd voor welke doeleinden de persoonsgegevens worden uitgewisseld (cfr. artikel 28, eerste lid, 3° Ontwerp). De VTC beveelt echter aan ook aan te geven welke categorieën van persoonsgegevens specifiek zullen worden medegedeeld. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor mededelingen aan overheden.

34. Ten slotte vestigt de VTC de aandacht op artikel 13, 7° en 8° van het Ontwerp, waar het CVO wordt verplicht om de “gevraagde gegevens” voor het jaarlijks monitoringsrapport over de stand van zaken van duaal leren aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren te bezorgen (7°), en waar het wordt verplicht om een exemplaar van de overeenkomst aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren te bezorgen (8°).

¹² Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

35. Het is op basis van deze tekst voor de VTC onduidelijk of deze mededelingen al dan niet persoonsgegevens zullen omvatten (of, dat deze bijvoorbeeld gepseudonimiseerd of geanonimiseerd worden), en als er persoonsgegevens worden meegedeeld, over welke persoonsgegevens dit gaat, hoelang ze bewaard zullen worden, wie er binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren toegang toe zal hebben, of deze afdoende worden beveiligd, etc.
36. De VTC maakt ook een voorbehoud wat het statuut van het Partnerschap Duaal Leren betreft. Het is niet duidelijk of het een Vlaamse bestuursinstantie betreft zoals bedoeld in het e-govdecreet.

6. De bewaartermijn

37. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt
38. Wat de bewaartermijn van de gegevens die in het kader van het Ontwerp worden verwerkt, wordt in artikel 29 het volgende bepaald (eigen onderlijning VTC):

“Onder voorbehoud van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die in het kader van dit decreet worden verwerkt, maar zo lang bewaard als nodig is voor de doeleinden, vermeld in artikel 27 van dit decreet.”

39. De VTC merkt op dat het Ontwerp de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens niet specifiek bepaalt. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang verwerkte persoonsgegevens mogen worden bijgehouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving wat de minimale bewaartermijn en de bestemming erna betreft (permanent bewaren of vernietigen) en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt overeenkomstig het doel van elke verwerking zoals voorgeschreven door de AVG.
40. De VTC benadrukt bovendien dat de verwerking van persoonsgegevens met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, dient onderworpen te zijn aan passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen overeenkomstig de AVG.¹³ Die waarborgen dienen ervoor te zorgen dat technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om met name de inachtneming van het beginsel gegevensminimalisering te verzekeren. Er zal dus moeten worden nagegaan of de persoonsgegevens, die worden verwerkt met het oog op archivering, in het algemeen belang, voor wetenschappelijke of statistische doeleinden, bijvoorbeeld niet sneller kunnen worden gepseudonimiseerd of geanonimiseerd.
41. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen. Zo nodig kunnen details worden uitgewerkt door de Vlaamse Regering als die daarvoor gedelegeerd wordt.

7. Juistheid

42. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
43. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

¹³ Overweging 156 AVG.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

44. Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is (artikel 5.1 a) AVG.
45. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
46. De VTC stelt vast dat in het Ontwerp de door de AVG verplichte vermeldingen niet zijn opgenomen.
47. De VTC is dus van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 40, met eventuele verwijzing naar een privacyverklaring op de website, zodat het voor de betrokkenen (van wie de gegevens verwerkt zullen worden) duidelijk weten tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten inzake bescherming van persoonsgegevens of de Vlaamse Regering op te dragen dat te doen.
48. Voor zover er standaardformulieren zouden worden opgesteld om de persoonsgegevens bij de betrokkenen op te vragen, zouden in zulke formulieren de vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 40 kunnen worden opgenomen. Alle organisaties moeten in hun contacten met de betrokkenen en minstens op hun websites de nodige vermeldingen opnemen.

9. Beveiligingsmaatregelen

49. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
50. De VTC wijst erop dat er sprake is van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 10 AVG (met name strafrechtelijke veroordelingen), maar dat er **geen strengere veiligheidsmaatregelen of passende waarborgen** zijn voorzien. Bovendien moet in het decreet een rechtsgrond worden opgenomen ter rechtvaardiging van dergelijke verwerkingen (zie infra).
51. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens ook persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen, strafbare feiten, en financiële gegevens bevatten, er een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
52. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke

¹⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (http://vtc.corve.be/docs/VTC_VEILIGHEID_referentiemaatregelen-vs-01.pdf)

¹⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008-steunpunt.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom.¹⁷ De VTC verwijst naar de richtlijnen die ze gepubliceerd heeft voor het gebruik van digitale middelen voor scholen.¹⁸

53. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
54. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.¹⁹
55. De VTC beoordeelt het wel positief dat er in het Ontwerp in het artikel 11, lid 1, 8° verwezen wordt naar de verplichting van de onderneming om erover te waken dat de mentor, die op grond van zijn opdracht toegang heeft tot persoonsgegevens van cursisten, die gegevens alleen gebruikt in het kader van de correcte uitvoering van de overeenkomst. De onderneming waakt er ook over dat de mentor zowel tijdens de duur van de overeenkomst als na de beëindiging ervan geen enkele vertrouwelijke informatie over de cursist op welke wijze dan ook bekendmaakt aan derden.

¹⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁸

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2020_01_richtlijnen_digitale_middelen_onderwijs_v1_0.pdf?timestamp=1579188397

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief

III. BESLUIT

56. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgronden aangeven ter rechtvaardiging van de verwerking onder de AVG, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 2);
- de persoonsgegevens die zullen worden meegedeeld uitwerken, vooral in het kader van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (luik 5);
- verduidelijken van de bewaartermijnen of minstens criteria opnemen die toelaten deze bewaartermijnen te bepalen (luik 6);
- uitwerken van bepalingen over juistheid (luik 7); en
- uitwerken van transparantiemaatregelen (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-07-27 21:28:52 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

